

Beknopte samenvatting dissertatie C.J. Meeuse, *De bestrijding van het cartesianisme door Jacobus Koelman*

In de zeventiende eeuw kwam er door het cartesianisme een fundamentele aanval op de scholastieke filosofie. Het door Descartes uitgedachte denksysteem wilde afrekenen met de autoriteit van Griekse filosofen, kerkvaders en de Bijbel, en de ratio tot norm voor waarheidsvinding maken. Hoewel men aanvankelijk het gezag van de Bijbel niet wilde aantasten, kwam dit toch ook in het geding. Bijzonder kwam men van de zijde van de Nadere Reformatie hiertegen in het geweer.

Onder meer Jakobus Koelman heeft, in navolging van Voetius, dit cartesianisme fel bestreden. Zijn werk was met name gericht tegen Wolzogen, Bekker en Deurhof. Koelman wilde aantonen hoe het cartesianisme tot Schriftkritiek leidde en het werk van de Heilige Geest miskende. Hij zag het als bron van Bekkers poging om het bestaan van duivelen en geesten te loochenen. In zijn bestrijding van Deurhof wilde hij aantonen hoe het tot allerlei fantasierijke ontsporingen in de geloofsleer aanleiding gaf.